ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ — 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ — БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand st, Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 157. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 22-го СЕРПНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, AUGUST 22, 1975 No. 157. VOL. LXXXII.

ІНВЕСТИЦІЙНІ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ, ВИДАВНИЧІ ТА ГРОМАДСЬКІ СПРАВИ БУЛИ ПРЕДМЕТОМ РОЗГЛЯДУ І РІШЕНЬ НА ЧЕРГОВИХ НАРАДАХ ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УНС

Джерзі Сіті. — Всі головні ділянки праці і активностей Українського Народного Союзу: інвестиційні, організаційні, видавничо-культурні та загально-громадські справи були предметом уваги та рішень на чергових нарадах Головного Екзекутивного Комітету УНС, які відбулися тут в середу, 20-го серпня, у власних нових приміщеннях Головної Канцелярії. В нарадах, що їх відкрив і якими проводив головний предсідник Иосип Лисогір, разом з ним взяли участь: заступники головного предсідника д-р Іван О. Флис, головний директор на Канаду сенатор Павло Юзик, заступниця головного предсідника пані Марія Душник, головний секретар Володимир Сохан, головний касир пані Уляна Дячук та головний організатор Степан Гавриш і редактор Антін Драгай. Згідно з традиційним порядком таких нарад, після їх формального відкриття та прийняття їх порядку, першою звітувала головний касир пані Уляна Дячук.

ЗВІТ П-І УЛЯНИ ДЯЧУК

збільшилися прибутки

Перше півріччя біжучого року — звітувала пані Уляна Дячук — принесло нам усіх прибутків у висоті 2,672,953.04, дол. на понад 17,000.00 дол. більше, чим попереднього року. Збільшилися на 11,133.89 вплииви від членських вкладок. Прибутки „Свободи" були на 12,715.51 дол. більші. Союзівка виказала всіх прибутків у висоті 81,422.53 дол., отже на 27,256.72 дол. більше чим рік раніше. Відсотки від ощадностевих конт виказали зріст на суму 4,933.58 дол., а відсотки від бондів на суму 8,778.25. Продано реальність зі зиском 6,632.33 дол. Впали відсотки від уділів на суму 17,858.38 дол., а також від гіпотечних позичок у висоті 25,055.56 дол.

Всіх видатків за перших 6 місяців 1975 року було на суму 2,437,068.90 дол., у порівнянні з 2,256,940.61 в такому часі минулого року. Для порівняння з попереднім роком, треба дати деякі вияснення. Загальна сума видатків у 1975 року вже включає виплату дивіденди членам у висоті 456,667.63 дол., а попереднього року її виплачено в липні і вона не була виказана у першім півріччю. Коли з загальної суми видатків цього року виключити виплату дивіденди (456,667.63 дол.), а з минулорічної суми кошти конвенції (269,096.65 дол.) які цього року дали тільки 6,145.00 дол., а також виключити видатки на нове устаткування (53,247.64 дол.,) виплачені у 1974 році, які цього року були значно менші (4,883.79 дол.,) то суми, які залишаються (1,934,596.32 дол. у 1974 році та 1,969,372.60 у 1975 році) виказують, що у біжучому році видатки збільшилися на 34,776.60 дол.

При порівнянні поодиноких конт виявляється, що виплачено на 36,803.96 дол. більше грошевих зворотів (правдоподібно з причини безробіття) на 15,814.42 дол більше оплат до Забезпеченевих Урядів з огляду на державну контролю, на 30,000 дол. більше одержала „Свобода", секретарські винагороди зросли на 17,662.74 дол., податки від платень на 9,485.29 дол., та на 6,335.58 дол. виплачено більше дотацій. Також понесли ми втрату при виміні бондів на суму 15,304.94 дол., про що звітовано на попереднім засіданню.

Менше виносили виплати: посмертного на суму 3,155.00 дол., вивінувальних грамот на суму 9,255.40 дол., оголошень на суму 4,200.20 дол., канадських корпораційних податків на суму 5,285.12 дол., за виготовлення друків 10,823.36 дол., організаційних винагород 22,605.98 дол., платень обласних організаторів 12,544.62 дол., платень працівників на суму 12,324.04 дол. Загальні видатки на кошти подорожей впали на 2,577.46 дол., а обласних організаторів на 4,797.97 дол.

Прибутки „Свободи" зросли на 13,000 дол., а видатки на 15,143.00 дол. Було більше впливів: від УНСоюзу (15,000 дол.), за оголошення та з продажу альманаху. Менше прибутків принесли друкарські праці (11,097 дол.) та продаж книжок (1,510 дол.) У видатках „Свободи" зросли кошти паперу на 12,714.00 дол. і пошта на 6,969.00 дол., а також платня редакції збільшилася на 5,628.00 дол. Впали платні друкарів на 6,396.00 дол. Як уже згадано попередньо, Союзівка мала більше прибутків на 27,256.72 дол., але і видатки зросли на 6,489.99 дол.

Майно УНСоюзу в першім півріччю 1975 р. зросло на суму 233,328.88 дол. і осягнуло суму 39,523,750.40 дол. Сподіємося, що до кінця цього року майно дійде до суми 40,000,000.00 дол. Найбільше зросла наша інвестиція у домі допоміжної корпорації, бо аж на 815,000.00 долярів. Впали інвестиції у бондах на 245,256.05 долярів, у гіпотечній позичці на 283,750.03 дол., у реальностях на 17,759.40 дол. Зменшилася також сума позичок на підклад грамот на 7,981.12 дол.

Мґр Уляна Дячук попередила свій звіт інформацією про деякі зміни та нові інвестиції, які схвалено а, закінчила звітом про її участь, репрезентантка УНСоюзу, в делеґації вільних українок Мехіко та загальною дуже жнародного Року Жінки в на Світовій Конференції Мі- позитивною оцінкою заходів і досягнень тієї делеґації українок і деякими побажаннями та рекомендаціями на майбутнє.



Головний Екзекутивний Комітет УНСоюзу. Сидять (зправа): головний організатор Степан Гавриш, заступниця головного предсідника пані Марія Душник, головний директор на Канаду сенатор Павло Юзик, головний предсідник Иосип Лисогір, заступник половного предсідника д-р Іван Флис, головний секретар Володимир Сохан і головний касир пані Уляна Дячук та ред. А. Драгай.

ЗВІТ ВОЛ. СОХАНА

Головний секретар Володимир Сохан, звітуючи за керований ним Рекордовий відділ УНСоюзу, насамперед ствердив, що УНСоюз з кінцем липня 1975 року нараховував 69,688 активних членів та 88,454 всіх членів, тобто активних, на виплаченому забезпеченні і на безплатному продовженні. За сім місяців 1975 року втратив УНСоюз 898 грамот в активному членстві та 615 в загалі членства, на що склалися в активному членстві втрати 420 в департаменті молоді та 504 в департаменті дорослих, і прибуток 26 грамот акцидентового забезпечення, а в загалі членства це були втрати 333 в деп. молоді та 308 в деп. дорослих і такий же прибуток 26 грамот акцидентового забезпечення. Порівняння втрат в членстві за сім місяців 1974 і 1975 років виказує, що грошових зворотів було 482 у 1974 році та 454 у 1975 дозр. вивінувальних грамот 626 в 1974 році та 576 у 1975-ому, повністю виплачених грамот 524 у 1974 та 444 у 1975 році, а смертних випадків 559 у 1974 році і 525 у 1975 році. У всіх цих групах числа втрат у 1975 році є меншими, як вони були за цей самий час семи місяців у 1974 році. Тільки в числах суспендувань ствердженo, що їх було 379 у 1974 році та 464 у 1975 році, тобто на 85 більше в 1975 році. Нових членів за сім місяців 1973 року було 2,259, у 1974 році — 2,662 та у 1975 році тільки 1,610.

Рекордовий Відділ у звітовому часі працював у неповному складі внаслідок переходу службовиків на пенсію та вакаційних відпусток. Все таки, завдяки відданости службовиків, всі пильні праці були виконувані на час. Після закупу двох бюрових машин IBM в минулому році, прийшла черга на набуття нового сортера на місце старого, часті дефекти якого спричинюють затримки і помилки в праці Рекордового Відділу. Старання впровадити три нові пляни забезпечення все ще не закінчені тому, що деякі стейтові забезпеченеві уряди все ще не апробували цих плянів внаслідок нових змін у забезпеченевих законах. Готові друки цих двох нових грамот і одного договору додаткового забезпечення чекають на ці

(Закінчення на стор. 4-ій)

Приготовляють монографію „Українці в Арґентині"

Буенос Айрес, (М.Д.). — Під патронатом Української Центральної Репрезентації започаткувано заходи для видання мографії „Українці в Арґентині". В тій цілі створено Видавничу Комісію, в склад якої увійшли: Василь Косюк, Михайло Данилишин, о. Юрій Мельничин ЧСВВ, Мирослав Самоверський, редактор Григор Ґоліян та ґрафік Володимир Каплун, що вже започаткувала вступні приготовання цього монументального видання про життя і здобутки української спільноти в Арґентині, яке появиться вже в найскорше можливому часі.

Книжка „Українці в Арґентині" матиме приблизно 500 сторінок друку, та обійматиме 16 розділів із всіх прошарків українського поселення в Арґентині. Багато ілюстрована частина надає цій книжці особливої вартости як документальний матеріял, що наявно підтверджує життєздатність наших еміґраційних скупчень.

В Міннеаполісі згинув трагічно інж. Іван Колодницький

Міннеаполіс, Мінн. — Місцева Пластова Станиця інформує, що тут 17-го серпня ц.р. згинув на 43 році життя в автомобільному випадку бл. п. інж. Іван Колодницький, пластун, виховник і колишній станичний Пласту в Міннеаполісі. Панахида була відправлена в середу, 20-го серпня, а похорон відбувся в четвер, 21-го серпня з української католицької церкви св. Константина на цвинтар св. Марії. Покійний був членом Українського Народного Союзу у 385 Відділі.

Комісія ОН відложила розгляд справи Пуерто-Ріко

Об'єднані Нації, Н.Й. — З'єднані Стейти Америки здобули значну перемогу в Об'єднаних Націях, коли Комісія ОН для справ деколонізації у середу, 20 серпня, проголосувала відкласти „на неозначений час" розгляд резолюції, яка заявляла, що „Пуерто-Ріко має право на самовизначення і на незалежність" та закликала Вашінгтон „не переслідувати осіб і груп, які вимагають незалежности для Пуерто-Ріко". Крім того, резолюція пропонувала формально визнати „пуерторіканський рух за національну незалежність" як „речника пуерторіканського народу в його боротьбі за самостійність". Як відомо, Пуерто-Ріко є „коммонвелтом" ЗСА і населення цього острова в подавляючій більшості бажає, щоб Пуерто-Ріко надалі осталося „коммонвелтом", а тільки коло 4 відсотки населення в останніх загальних виборах голосували за кандидатами партій, які вимагають незалежности.

Комісія Об'єднаних Націй для справ деколонізації минулої середи рішила відкласти „на неозначений час" розгляд справи Пуерто-Ріко, коли із 24-ох членів цієї комісії, опанованої комуністичними державами та країнами т.зв. „третього світу", 11 держав голосували відложити цю справу, 9 заявилися проти відложення, дві держави стрималися від голосування, а ще дві не були присутні на засіданні Комісії.

Хоча ЗСА не є членом цієї Комісії, то протягом кількох останніх днів Вашінґтон кількакратно заявляв, що якщо ця Комісія цього року, як і в минулих роках, старатиметься безпідставно закинути ЗСА, що вони провадять „колоніяльну політику відносно Пуерто-Ріко", то американський уряд вважає таку резолюцію „неприязним актом".

Після рішення Комісії відкласти розгляд справи Пуерто-Ріко „на неозначений час", члени місії ЗСА до ОН виявили задоволення, бо минулими роками, зокрема під час минулорічної сесії Генеральної Асамблеї ОН, комуністичні держави і країни „третього світу" проголосували ряд резолюцій, які безпідставно обвинувачували ЗСА в різних проступках.

Д-Р ЯРОСЛАВ ГОРДИНСЬКИЙ ПРО ПОЛЕТ АПОЛЛО-СОЮЗ ТА СВОЮ РОЛЮ

Дрейк, Н. Д. (СГ). — Недавно довелося нам зустрінути д-ра Ярослава Гординського і ми запропонували йому дати коротке інтерв'ю для читачів „Свободи" про останній американсько - совєтський високопростірний полет Аполло - Союз. Питання і відповіді були такі:

— Ми читали в американській та европейській пресі, що Ви були співдіяльні під час останнього полету Аполло - Союзу. Що саме обіймала Ваша праця?

Я був офіційно начальником медичного збору („тіму"), що завідував медичними справами в централі полетів НАСА в Гюстоні в Тексасі. Як такий, я координував усе, що стосувалося лікарського догляду астронавтів перед і під час лету.

— Як властиво виглядає праця того медичного збору?

Медичний збір має завдання стежити 24 години денно за здоровним станом залоги. Інформації приходять з електрокардіографічних даних, з гімнастичних вправ, що є в програмі лету, із щоденних рапортів щодо їжі, напоїв, радіяції, заживаних ліків, сну та з монітованих ключових параметрів — таких як рівень кисня, азоту, двоокису вуглеця, як теж температури. Можливі теж особисті розмови між астронавтами й лікарями бази на здоровні теми і виниклі проблеми. На основі всіх тих даних директор полету отримує змогу визначати здоровний стан залоги. Це дає теж базу для різних непередбачених децизій. Так, наприклад, я був уповноважений, у випадку якоїсь негайної потреби, стримати полет перед його випуском в орбіту або ж доручити перервати лет під час кружляння в орбіті. Кошти такої перерви йдуть у мільйони. Проте, полет відбувся нормально, за вийнятком останніх 5 хвилин перед причалом, коли то помилка самої залоги виставила її на діяння шкідливого газу (нітроген - тетраоксиду). Серйозність цього була відкрита не відразу, але як тільки причину знайдено, медичний збір літаконосця „Ню Орлінс", у порозумінні з базою в Гюстоні, поробив відповідні успішні заходи.

— Чи Ви зустрічалися також з совєтськими астронавтами і включували їх у свою медичну програму?

— Залога американська складалася з ген. Томи Стаффорда, Венса Бренда і Доналда Слейтона (два останні цивілі). Очевидно, беручи до уваги спільний полет у стратосфері, треба бу-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ЗАПОВІДАЮТЬ УПАДОК УРЯДУ ПОРТУГАЛІЇ. МАСОВІ ДЕМОНСТРАЦІЇ В КРАЇНІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ

Лісбона, Портуґалія. — Президент Портуґалії Франціско да Коста Ґомес заявив у розмові з антикомуністичними військовиками і репрезентантами політичних партій, що теперішній уряд прем'єра Васко Ґонсальвеса проіснує ще кілька днів. Це саме ствердив Президент, виступаючи перед 18 молодими міністрами, які складали присягу, кажучи, що „не є легко бути членом того уряту, реченець якого закінчиться внедовзі". Виходить, що президент Ґомес вирішив замінити Ґонсальвеса на пості прем'єра, під тиском великих антикомуністичних демонстрацій і вимог військовиків, які останньо загрозили, що вживатимуть сили, якщо їхні вимоги не будуть позитивно полагоджені. Ген. Карльос Фабіяо, теперішній шеф штабу армії, є одним з тих, хто мав би прийти на місце Ґонсальвеса. Не відомо чи дві групи військовиків, які останньо зустрічались з президентом Ґомесом, визначили реченець уступлення прем'єра, але з достовірних джерел інформують, що Президент погодився замінити Ґонсальвеса, який веде в Портуґалії прокомуністичну політику.

Помимо заспокоюючих повідомлень з боку президента Ґомеса, неспокої в країні продовжуються. Прем'єр Ґонсальвес, Центральний Комітет Комуністичної партії і співпрацюючі з комуністами меншості все ще вважають, що вони змагаються не з народом, а з „фашистівськими угрупуваннями", які „мають сильну піддержку закордонної реакції". Однак враховуючи існуючу ситуацію, генеральний секретар Комуністичної партії Портуґалії Альваро Кунгаль заявив 20-го серпня ц.р. на пресовій конференції, що він готовий переговорювати з іншими політичними групами і що він не дозволить, щоб Комуністична партія, у зв'язку з уступленням прем'єра Ґонсальвеса, була ізольована. „Комуністична партія, — заявив Кунгаль, — яка брала активну участь у революційних діях за привернення конституційних прав і соціялізму в Портуґалії, готова до тісної співпраці з іншими революційними групами, які шукають правдивої розв'язки трудної ситуації в нашій країні". Заява Кунгаля стрінулась, однак, з критичним застереженням проводів обидвох найбільших політичних партій — Соціялістичної і Народних демократів, які вважають цю заяву новим підступом комуністів.

Всесвітня Федерація Профспілок втручається у внутрішні справи Портуґалії

Праґа. — Контрольована комуністами Всесвітня Федерація Профспілок поширила тут свою заяву, в якій закликається „демократів усього світу подати підтримку портуґальській революції, що бореться проти сил, які намагаються задушити її і віддати Партуґалію на призволяще тих, хто уособнює її минуле". Всесвітня Федерація Профспілок, говориться дальше у заяві переданій совєтською агенцією ТАСС, „ніколи не мирилась і не може миритися з будь-якою ідеологією, що служить відродженню фашизму. Всесвітня Федерація завжди стоятиме по боці тих, хто об'єднується, щоб назавжди врятувати портуґальський народ від його найбільш заклятого ворога — фашизму".

КОНГРЕСМЕН ДАДД ЗГОЛОСИВ У КОНГРЕСІ РЕЗОЛЮЦІЮ В СПРАВІ ДНЯ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Вашінґтон, Д. К. — Конґресмен Христофер Дадд, один з найбільш активних американських законодавців у справі оборони українських політв'язнів, зокрема Леоніда Плюща і Валентина Мороза, вніс резолюцію в Палаті Репрезентантів, визначуючи 22-го січня „Днем Української Незалежности" в ЗСА та закликаючи Президента цієї країни відмітити цю дату спеціяльною проклямацією.

Згідно з повідомленням щоденника „Дей", з Ню Лондон, Конн., конґресмен Дадд, який репрезентує другий дистрикт стейту Коннектікат, вніс резолюцію в понеділок, 4 серпня, безпосередньо перед своїм виїздом на Аляску, де він бере участь в переслуханнях конґресової комісії в справах позаконтинентальних границь. У своїй заяві для преси вже з Аляски, конґресмен Дадд звернувся з вимогою до президента Форда, щоб він точно пояснив, як декларація недавньої конференції в Гельсінках ґарантує „культурну незалежність України" та чи ця декларація змінює становище ЗСА невизнання анексії Литви, Лотви і Естонії Совєтським Союзом. В цих справах конґресмен Дадд вніс другу резолюцію в Палаті Репрезентантів.

Конґресмен Дадд

„Я хочу знати специфічно, як З'єднані Стейти Америки задумують здійснити найважливіші точки декларації, особливо ґарантії людських прав для всіх народів", заявив 31-річний демократичний конґресмен, який, як відомо, минулого травня був на відвідинах в СССР та мав нагоду зустрі- тися в Києві з дружиною Плюща, Тетяною Житниковою. Про його розмову з Житниковою широко звітувала американська преса після його повороту з СССР.

Перші заходи в справі відмічення 22-го січня як крайового „Дня Української Незалежности" в ЗСА, почав цього року сенатор Ричард Швайкер, республіканець з Пенсилвенії, предложивши минулого січня відповідну резолюцію в Сенаті. Кілька тижнів пізніше подібну резолюцію в Палаті Репрезентантів вніс конґресмен Едвард Дервінскі, республіканець з Іллінойс.

В СССР ЗАВМИРАЄ НАДІЯ НА ВІДНОВЛЕННЯ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ

Москва. — Щоденник „Ню Йорк Таймс" з 20 серпня ц. р. помістив аналітичну інформацію Крістофера С. Врена про втрачені надії на відновлення людських прав в СССР, помимо того, що уряд Совєтського Союзу підписав і опублікував, понад сподівання власних громадян, декларацію Европейської Конференції для справ безпеки і співробітництва в Гельсінках і присвятив їй дуже багато уваги на сторінках преси та в індивідуальних виступах партійних верховодів. У зв'язку з цим багато західніх дипломатів висловили застереження заявляючи, що ще за скоро робити оцінку і спекулювати, що зробить Москва та на які концесії вона піде, щоб зменшити антаґоністичні почування на Заході. Один з видатних азійських дипломатів висловився більш прецизно, кажучи, що „Совєтський Союз зробить все можливе, щоб додержуватись Гельсінської декларації, як довго це не заторкуватиме його внутрішніх інтересів".

Американська амбасада в Москві робить натиск на ці пункти в декларації, які говорять про злуку родин і вільну еміґрацію, прикладаючи до цього список з 249 прізвищами родин і 641 самітних осіб, які бажали б виїхати до ЗСА. „Це був би добрий і некоштовний жест з боку Совєтського Союзу, якщо б він погодився на виїзд цих осіб" — заявив речник амбасади ЗСА в Москві. Дехто з дипломатів переконаний, що Москва видасть т. зв. довготривалі чи перманентні візи для закордонних журналістів і їхніх родин. Досі вони мусіли кожний раз просити дозволу на побут і виїзд. Однак тим журналістам, які вже звертались з таким проханням, сказано, що вони мусять зачекати, до часу підписання „індивідуальних договорів між країнами" в цій справі. Про це згадував також у розмові з американськими законодавцями в Ялті Леонід Брежнєв. Проти таких перманентних віз виступили також деякі совєтські газети, а керівник КҐБ Юрій Андропов перестерігав совєтських громадян, що вони є прицілом „ідеологічного саботажу" з Заходу. Також інші функціонарі у Совєтському Союзі приготовляють громадян до „зустрічі з західніми ідеями", яким вони повинні протиставитися. У цій справі виступав у „Правді" відомий совєтський ідеолог Сергей Попов, пригадуючи громадянам СССР „буржуазний міт свободи, демократії і поступу" та називаючи все це „пропаґандивним товаром Заходу" з „приманливою наліпкою".

„Виглядає неправдоподібним,—каже Крістофер Врен, — щоб Совєтський Союз хотів здержати виконання зобов'язань Гельсінської Конференції аж до 1977 року, коли то учасники знову зберуться в Беоґраді для перевірки декларації". В кожному разі в СССР немає великих надій на покращання ситуації і відновлення людських прав.

Буковського знову покарали ізолятором

Москва. — „Юнайтед Пресс Інтернешенал" інформує, що відомого 33-річного дисидента Владіміра Буковського, який був засуджений в 1972 р. на 12 років в'язниці за ніби то „антисовєтську активність" і протест проти висилки політичних в'язнів до КҐБівських закладів для умово хворих, — знову покарали ізолятором „на хліб і воду" за його відмову працювати. Мати Буковського Ніна, написала відкритого листа до генерального прокурора СССР (копії листа одержали кореспонденти західньої преси), у якому вона заявляє, що її син відмовився від роботи з двох причин: тому, що він серйозно хворий і тому, що умовини праці в концтаборах і в'язничих заведеннях нестерпні.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Правильне рішення

Минулого понеділка, 18-го серпня, Джордж Міні, президент Американської Федерації Праці — Конгресу Індустріяльних Організацій (АФП-КІО), повідомив, що 6 профспілок, які охоплюють робітників американської торговельної фльоти, рішили не навантажувати на кораблі зерна, закупленого Совєтським Союзом, після 1-го липня, аж поки Вашінгтон не поробить заходів, які запевнять, що через цей продаж зерна не потерплять американські споживачі, тобто не зростуть ціни на харчові продукти, і поки не буде гарантії, що велика частина цього зерна буде перевезена американськими кораблями, щоб в такий спосіб запевнити прибутки для американської корабельної індустрії та забезпечити затруднення для американських моряків.

Треба вітати постанову 5-ох профспілок робітників американської торговельної фльоти приєднатися до рішення Міжнародної Асоціяції Портових Вантажників, яка ще 23-го липня ц. р. рішила не навантажувати зерна для СССР. Хоча секретар сільського господарства Ерл Батц 11-го серпня закликав американських експортерів тимчасово припинити всі додаткові продажі зерна Совєтському Союзові з уваги на те, що посуха в деяких частинах ЗСА може спричинитися до дещо менших жнив, ніж було передбачено, то все одно він тоді висловив надію, що ЗСА в недалекому майбутньому зможуть відновити продаж різного роду зерна для СССР і твердив, що продажі не спричинять високих підвишок в цінах харчових продуктів тут в Америці.

Факти заперечують ці твердження Батца. Самі речники Департаменту праці заявили, що 4.6-відсотковий зріст в гуртових цінах сільськогосподарських продуктів протягом липня був частинно спричинений тим, що Совєтський Союз закупив в Америці велику кількість пшениці, кукурудзи та ячменю. Крім того, Джордж Міні минулого понеділка повідомив, що від 1-го липня до 14-го серпня ц. р. ціна муки зросла на 23 відсотки, пшениця подорожіла на 25 відсотків, кукурудза на 13 відсотків, а ціна сої збільшилася на 20 відсотків.

Значить, рішення американських профспілок не навантажувати зерна для СССР базовані на доказаних фактах, а заяви секретаря Батца — на непідтверджених сподіваннях. Ціни на харчові продукти в ЗСА можуть зрости ще більше з огляду на те, що Канада недавно погодилася продати Совєтському Союзові велику кількість різного зерна, а економіки цих двох північноамериканських держав так тісно пов'язані, що події в одній країні мають великий вплив на економічний стан в другій.

Досвід минулого дозволяє на припущення, що рішення американських профспілок не навантажувати зерна для СССР було базоване не тільки на побоюваннях щодо зросту цін тут в ЗСА та на бажанні допомогти американській торговельній фльоті, але також на тому, що американські робітники і профспілки правильно оцінюють рабовласницьку систему Совєтського Союзу і не бажають торгівлею скріплювати тієї комуністичної імперії.

Безуспішні „теплі вітання"

„Вісті з України", орган Товариства „Україна" — колишнього „Комітету за поворот на батьківщину, у ч. 31 і 32 за липень 1975 р. інформує, що це товариство, ціллю якого є ніби то нав'язувати культурні зв'язки з українцями за кордоном — знову зорганізувало в цьому році курси української мови при Київському державному університеті ім. Т. Шевченка і семінар української народної хореографії для української молоді, яка проживає поза кордонами Батьківщини. В курсах української мови взяли участь учителі і студенти переважно з-посеред так званої „прогресивної еміграції" і то найбільше з Канади. Кільканадцять осіб з ЗСА взяли участь у двотижневому семінарі української народної хореографії, яким керував Кім Василенко і його асистенти. Вони походили з таких танкових ансамблів як „Дніпро" в Ню Йорку, „Мир" у Детройті та інших. „Два тижні, які провели в Києві молоді американці, — пише газета,— були заповнені не тільки заняттями. Майже кожного дня, після обіду, не менш захоплюючі, ніж танки, були екскурсії, зустрічі з новими друзями тощо". Про свої враження з перебування на семінарі написала у „Вістях з України" Н. Крижанівська, а редакція прикрасила допис відповідними фотознімками.

В повідомленні дальше сказано, що в кінці липня відбувся урочистий випуск слухачів тих літніх курсів. „Канадських вчителів і студентів тепло вітали, — каже газета, — заступник міністра освіти Української ССР Ірина Хоменко, президент Товариства „України" Юрій Смолич і декан філологічного факультету Михайло Грицай". Від імени випускників виступала Ганна Наконечна, Тетяна Едліна і Роберт Буш.

З офіційного повідомлення можна зробити висновок, що цьогорічні курси української мови і хореографічний семінар були або цілковито невдалими з дуже малою участю „закордонних гостей", чи, — як каже газета, — „молодих американців", або Товариство „Україна", маючи поганий досвід з минулих років, застосували в цьому році іншу тактику і тих підривно - індоктринерських курсів галасливо не реклямують, не подають прізвищ курсантів. Свідома українська молодь в Америці і Канаді, яка стоїть тепер в авангарді оборони людських прав в Україні, повела освідомлюючу акцію серед тих своїх однодумців, які мали нахил їхати на ті імпрези, організовані закордонним відділом КГБ, і тому совєтським ловцям людських душ тепер трудніше заманювати українську молодь з-за кордону у їхні підступні ідеологічно - пропагандивні лябораторії. „Теплі вітання" не допомагають...

В. Гут Кульчицький

ПРО ОБ'ЄДНАННЯ, КОМПРОМІСИ, ЗДОРОВУ ДЕМОКРАТІЮ І МОЛОДЕ ПОКОЛІННЯ

Тепер у нас нема дискусії в наслідок „з одного боку апатії однієї частини громадянства, а з другого — свідомого ігнорування потреби дискусії іншої частини громадянства". Таке твердження поставив Богдан Цимбалістий у статті „Власні сили" і „союзники" („Свобода", 21-го липня), в якій він дискутує з думками В. І. Гришка (також надрукованими на шпальтах „Свободи") з надією, що може його почин причиниться до ширшого обговорення тих думок.

Дискусія, безперечно, у демократичному суспільстві конечна, ми за дискусію і тому забираємо слово, але не до думок В. І. Гришка, бо в основному ми погоджуємося з тим, що про них сказав д-р Б. Цимбалістий, але до деяких думок самого автора.

„Наша політична фрагментація"

Найбільше лихо, яке гнобить українську спільноту, на думку Богдана Цимбалістого, це „політична фрагментація". Автор напевно не єдиний і не перший, який боліє тим нещастям. Та чи тільки українська спільнота двигає цей тягар?. З тексту його статті виходить, що так. І тут ми дозволимо собі з автором не погодитись, бо дивимося по широкому світі і бачимо в інших народів таке ж, а декуди і більше розбиття, більшу „фрагментацію". Отже в цьому відношенні український нарід не є ліпший, але і не є гірший як інші, і немає сенсу підсилювати комплекс меншевартости там, де на це немає жадних об'єктивних даних.

Та, розмірковуючи над „політичною фрагментацією", необхідно ще брати до уваги стан формальний і стан фактичний. Коли формально дійсно є політична фрагментація, то фактично є тільки двоподіл. І на цей фактичний стан політичного двоподілу звернули вже увагу чолові представники двох протилежних таборів. З правого табору („правий", „лівий" вживаємо тут умовно) звернув увагу на існування двоподілу президент УНР М. Лівицький більше як рік тому у статті „Українське політичне життя в діяспорі" („Свобода", 21-го травня 1974 р.). З лівого табору офіційно, так би мовити, визнав двоподіл В. І. Гришко у своїй доповіді на останньому з'їзді УРДП і назвав він один табір „консервативно - революційним" а другий — „революційно - демократичним".

Розуміється, назва цих 2-ох таборів тут не є важлива, важливим є тільки визнання факту самого двоподілу. І у світлі цього двоподілу, напр., розкол в УРДП чи УНДО, слід розглядати не як „фрагментацію", але як кристалізацію саме по лінії згаданого двоподілу. Тому, коли розглядається питання єдности, компромісів, творення одного політичного центру, власне якраз оцей фактичний стан політичного двоподілу треба мати на увазі.

„За що українці сваряться"

Також д-рові Б. Цимбалістому „незрозуміло, за що українці між собою сваряться . . ., що роз'єднує українців". Єдину причину знаходить він у тому, що „довготривала неволя деформує думання й поведінку поневолених". Знову ж, коли б автор поглянув довкруги себе, то побачив би, що інші народи також сваряться між собою: і державні і недержавні. Там, де є свобода думки і вислову, — це зовсім нормальна річ і для цього непотрібно „мати владу" і „роздавати посади". Життя витворює нові ситуації, до них треба якось поставитися, знайти становище, і виникає менш чи більш пристрасна дискусія (сварка може занадто гострий термін для сучасних обставин). І сьогодні ця виміна думок засадничо проходить якраз по лінії згаданого двоподілу.

Для прикладу: ще не так давно відбувалася досить пристрасна дискусія відносно становища української еміграції до культобміну. Стояло питання: бойкотувати чи не бойкотувати. Були між дискутантами і два відомі колись члени тієї самої ОУН. Роман Ільницький і Роман Рахманний, і зайняли вони у дискусії протилежні становища. Роман Ільницький: „Тож погодімся, що ми не погодилися на тему тактики, як зустрічати наших митців з України, і йдім далі разом до одної мети". („Свобода", 12-го листопада 1974 р.) Роман Рахманний: „Якщо хтось навіть плаче над долею В. Мороза та інших ув'язнених творців української культури, а водночас біжить слухати пісеньок слуг їхніх гнобителів, той очевидно є лицеміром. „Свобода", 15-го січня 1975 р.).

Хоч оті їхні становища відносилися до явища із сфери культури, проте виплива л и вони із зовсім протилежних настанов відносно загальної політичної ситуації і віддзеркалювали існуючий фактичний двоподіл.

Те ж саме стосується і твердження д-ра Б. Цимбалістого, що українці „нездібні скоординувати ніякої своєї дії, навіть такої дрібної, як оборона політичних в'язнів". І це ніби доказ незрілости. (До речі, оборону веде вже в основному молоде покоління). Знову ж, автор чомусь не бачить дійсної причини, яка саме і є у тому фактичному двоподілі. Чи ж бо можуть „координувати оборо-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Я. Гайвас

ПОРА НА ДАЛЬШІ КРОКИ

IV

„І весняний не виоре на дні моря поля", — до цього роду непосильних завдань належить теж намагання знищити націю, яка хоче жити, завернути нарід зі шляху його історичного розвитку, зіпхнувши до стану племени, послушної провінції якоїсь імперіялістичної метрополії. Одначе мусимо застерегтися, що розвиток нації та її усамостійнення це не є один з з тих „об'єктивних" законів, які на кінці завжди перемагають: Людські стосунки, відносини між націями формує людська — колективна й індивідуальна — воля та людський труд. Об'єктивні умови сприяють цьому, або гамують це і стоять йому на перешкоді; людські розум і зусилля використовують пригожі умови, або намагаються їх переломити, якщо вони супротивні.

Для поневоленого народу саме продовжування визвольної боротьби є вже моральною перемогою, є запереченням окупантові остаточного успіху. Москві йдеться про те, щоб ми, як і інші поневолені народи, склали свою зброю, щоб ми визнали її перемогу. Нам же йдеться про те, щоб, не зважаючи на величезне російське зусилля, на колосальні здобутки Москви в останніх десятиліттях, тієї зброї не складати й боротьбу у різних, у даний час найдоцільніших формах, продовжувати. Тим більше, що ми маємо безліч доказів, що навіть найбільшій силі можна з успіхом протиставитися і навіть за певних умов перемагати, добиватися часткових успіхів.

Однією з тих умов є ліквідація всіх інших фронтів і концентрація всіх національних сил проти большевиків і проти російського імперіялізму. Ліквідація всіх інших фронтів — це тільки перший крок для дальших заходів. Ми бачимо, як, перехрещуються наші національні інтереси з інтересами інших поневолених народів, як збігаються наші дороги з дорогами наших сусідів. З того логічний висновок, що дальшою ціллю мусить бути концентрація різних національних сил в тому самому напрямку. Така концентрація це ще далеко не організована єдність, чи одність. До того далекий шлях, який можна з часом пройти, але це не є життєво конечне. Необхідно натомість усунути зудари й непорозуміння між собою, спрямувати свої сили проти того самого ворога, а між собою розділити функції та завдання. Роздати ролі так, щоб була взаємна допомога і оперативне єднання. Цього можна прагнути й це можна осягнути.

Чому нам починати з поляків, або полякам від нас? Відповідь дуже проста й очевидна: як це ми бачили, власне ми, українці й поляки, пройшли вже чималий шмат дороги у цьому напрямку. Об'єктивні умови й сила російського наступу, сконцентрованого саме проти двох наших націй, закликають до цього. Польща серед сателітних країн найбільша сила, але й найбільше висунена вона під московський удар. Кремлівські лідери зачаровують поляків гарними словами, щоб морально розброїти їх, одначе поляки в своїй масі свідомі, що для них „третього" шляху немає, а є тільки шлях підпорядкування Москві, або ж намагання позбутися її „опіки" й бути собою. Чи в союзі зі сусідами, чи без цього, польський нарід буде вибухати чинним спротивом, протиросійськими виступами, бунтами. Було їх уже декілька й буде ще більше. Тому в їхньому, польському, інтересі, так само як і в нашому, добитися таких умов, в яких червона Москва не могла б по черзі розправлятися раз з одними, раз з другими.

Перемагаючи різні перешкоди, наша політична свідомість розвивається саме в цьому напрямі. Те саме вже від років помічається серед поляків. Колись були тільки одиниці, які думали так, сьогодні — це вже гурти й групи. Завтра їх буде більше, особливо, якщо буде плянова праця в цьому напрямі. Значить надходить, або вже надійшов, час, щоб шукати дальших заходів і робити нові кроки для приспішення процесів визрівання умов для співпраці. За нами статті й дебати, інтерв'ю й польсько - українські товариства, за нами початкові і обережні спроби, тепер пора перейти до конкретніших спільних зусиль.

Ми бачили, як розуміють це деякі польські кола в краю. В діяспорі є особливо пригожі умови для цього. Ми не лише подібними методами протиставимося нашому спільному ворогові, але в основному живемо на тих самих теренах, в тих самих країнах світу, нераз навіть у тих самих осередках, отже немає перешкод для „спрягання" сил. Та діло в тому, щоб не „спрягати" ці сили тільки у вийняткових випадках, тільки для якихсь спеціяльних одноразових завдань. Якщо ми віримо в цю справу, або, вірніше, ті, що вірять у цю справу, мусять свою віру перекладати на щоденні завдання. Не чекаючи далекойдучих „засадничих" зговорень, якихось політичних пактів, реалізація яких завжди затяжна й забирає забагато часу, але виконуючи спільно конкретні завдання. Таке спільне виконування завдань не лише творитиме відповідну атмосферу власне для тих далекойдучих укладів, але, що на сьогодні і на початок важніше, вчитиме, як спільно працювати, як розділювати між собою завдання, як зводити докупи свої сили і вести їх одним фронтом до боротьби.

(Закінчення на стор. 3-ій)

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Українське Лікарське Товариство Північної Америки. ПРОПАМ'ЯТНА КНИГА з нагоди 25-ліття УЛТПА (1950-1975). Ню Йорк, 1975, ст. 400. Редакційна колегія: головний редактор — проф. д-р мед. Роман Осінчук; члени редакційної колегії: д-р дент. мед. Степан Ворох, проф. д-р мед. Павло Джуль, д-р дент. мед. Юрій Кушнір, д-р мед. Михайло Логаза, д-р мед. Ростислав Сочинський, д-р мед. Іларіон Чолган.

Між нашими професіоналістами у вільному світі найсильніші числом, організацією та й фінансами українські лікарі, як про це свідчить їхня Пропам'ятна Книга з приводу 25-ліття існування їхньої організації, що зветься Українське Лікарське Товариство Північної Америки. В передмові д-р Р. Осінчук пише:

„УЛТПА стоїть у проводі кількох сотень своїх членів —лікарів, лікарів дентистів, фармацевтів і членів споріднених професій та духово об'єднує ще й інших кілька сотень колег, які ще до нього не належать, або живуть і працюють в інших країнах української діяспори, поза американським континендом".

Голова УЛТПА д-р дент. мед. Юрій Кушнір з радістю та з гордістю стверджує, що лікарі „не зійшли з того світлого шляху своїх визначних колег, які перебували й перебувають на рідній землі".

В цій великій журнальної величини книзі оцінюється працю Головної Управи УЛТПА (ст. 13-104) та окремих Відділів (ст. 107-219).

Д-р Р. Осінчук, дійсний організатор Лікарського Товариства, спочатку тільки в Америці, а пізніше і в Канаді, — очолював УЛТПА впродовж перших п'ятьох років (1950-1955), а після нього головами були: д-ри Я. Воєвідка, Б. Макарушка, Р. Сочинський, М. Зарицький, Б. Олесницький, Ю. Трухлий, Б. Щебунчак, О. Волянський і Ю. Кушнір.

Д-р Р. Осінчук невтомно старався реєструвати українських лікарів: в 1951 році їх було 438, в 1952 — 493, а в 1955 р. — 770. Початки були важкі, як пише згаданий автор: „Треба було працювати, вивчати мову, приготовлятися до лікарських іспитів, які не були легкі ні для кого, а тим більше для старших колеґ, щоб починати вивчати медицину від анатомії до найновіших її осягнень".

Останній голова УЛТПА д-р Юрій Кушнір у своєму звіті за роки 1973-1975 згадав дотеперішні осяги ним очолюваного товариства та про те, що осяги численних кадр українського медичного світу на рідних землях „йдуть на рахунок „старшого брата", на славу „великої" російської науки", а українські лікарі в Україні „не можуть мріяти про такий свій клінічно - медичний журнал, як наш „Лікарський Вісник".

Про цей журнал пишуть в цій книзі д-р Василь Плющ та д-р Павло Джуль. „Лікарський Вісник" виходив у роках 1954-1974, числа 1-73. В перших чотирьох роках появлявся він двічі на рік а пізніше став квартальником. 73 числа „ЛВ" мають 4,139 сторінок, на яких опубліковано 531 наукову працю, 75 різних статтей, 422 рецензії на медичні книги та статті і багато різного матеріялу про новини в медицині та про життя в своїй організації. Д-р П. Джуль кінчає статтю про „ЛВ" твердженням, що цей журнал є „цементом, що зміцнює зв'язок між окремими українцями - лікарями не тільки Північної Америки, а взагалі цілого світу".

Про наукову діяльність написали статті Р. Сочинський, В. Кіналь, Я. Гординський і Р. Осінчук, а про „громадську роботу" лікарів інформують С. Ворох, А. Жуковський, М. Данилюк, і гість не лікар М. Островерха, який написав статтейку про д-ра Івана Макаревича — фундатора церкви св. Івана Хрестителя в Гантері, Н. Й.

Головна Управа могла здійснювати свої пляни й ухвали загальних зборів тому, бо мала фінансову базу, яка в першій однорічній каденції становила 433 долярів, а в останній (1973 до лютого 1975) 50,631.18 дол. Книговод Товариства Степан Шуган подає, що за дев'ять і півроку зібрано суму 40,388.39 дол., а видано стипендій на суму 40,-200.00 із сальдом 188.39 дол.

Є в цій цікавій книзі і згадка про „нездійснений задум", яку написав д-р Р. Сочинський. Головна Управа хотіла мати докладніші дані про всіх лікарів і розсилала кілька разів анкетні запитники. Та члени Т-ва не радо відповідають на анкети: в 1960 році виповнили запитники тільки 40 відс. членів, а в 1974 році — ще менше, бо тільки 16 відс. усього членства Т-ва.

Цікаво знати, що від 1947 р. дотепер перебували або живуть у Венесуелі 15 лікарів українців, а в Бразилії працюють 23 лікарі і 13 лікарів - дентистів.

В книзі вміщені 8 біографій лікарів, з яких 6 написав д-р Р. Осінчук, а по одній Г. Щербанюк і Л. Майстренко.

Коротенькі спогади вмістили С. Кочій, Ю. Мовчан, Р. Мороз і Р. Лукич, який на початку цього збірника надрукував вірш „Молитва лікаря".

Треба ще додати, що при УЛТПА в стейті Іллінойс іс-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Олександер Дражньовський

БОЙКИ — НАЩАДКИ СЛАВНИХ БОЇВ-КЕЛЬТІВ

3

Друге сусіднє плем'я із волсками в Аквітанії — русь або рос, яких римляни перезвали пізніше на рутенів, було так само дуже велике і промислове: воно вирощувало льон і видобувало срібло.

Дуже багато з них поселилося над Середземним морем. Страбон на яких десятьох сторінок подає опис їхньої колонії Маврусії (Маврусії) в Африці. Маврусію пізніше перезвано на Мавру-тенію (Мав-рутенію), а ще пізніше на Мавританію. Ще перед 400 роками до Хр. велика частина Русі вирушила „в похід" по Дунаю, бо вже у 400 р. до Хр. була основана над Дунаєм і Савою „твердиня перемоги" — Сеґодунум, пізніше Београд. Столиця Русі в Ґаллії мала ту саму назву (Сеґодунум Рутенум, Сеґодунум Рутенорум). І на новому поселенні руси так само будували свою „Твердиню Слави".

Їх виперли звідти Східно-римсько - грецька імперія, яка зробила Београд своєю твердинею і місцем постою леґіонів, а русь оселилася або Скордійською горою й від того часу їх згадують як „Скордіской", або перейшли до Італії, Панонії або Таврії, чи Норікум.

Друга частина русів, що залишились у Ґаллії, воювала пізніше проти Цезаря і вимандрувала також на схід, мабуть разом із боями і волсками. Лишилися тільки деякі міста і села, про що написав тепер на підставі французьких джерел д-р Авґустин Штефан у своїх спогадах п.н. „За правду і волю" (див. „Вільне слово", за березень 1975 р.)

Студіюючи про це із грецьких, римських, з перекладу з Алі - Масуді й інших доступних для мене джерел із XIX-го і початку XX-го століть, мені здавалося, що я відкрив нову ґаллійську „Америку" з бойківською виключно. Та з дискусії з о. ректором Д. Макухом я довідався, що ще 1929 року проф. УВУ Сергій Шелухін видав у Празі працю п.н. „Звідкіля походить Русь", основану на теорії кельтійського походження Київської Руси із Франції. Цю, надзвичайно важливу книжку, я дістав опісля з бібліотеки нашої Богословської семінарії у Вашінґтоні.

Все, що я знайшов, і ще багато більше було зібране ще у 1929 році професором С. Шелухіним. І це тим більше впевнило мене, що я, ідучи іншими новішими дорогами, дійшов до такого самого висновку.

Усе це таке певне й історично очевидне. Це не „кельтійська теорія", це — в багатьох відтинках історичні факти, доказані історичними джерелами, етнографічними, антропологічними і географічними даними.

Бо, чи може хтось заперечити, що по дорозі ґаллійської (ґалатської) експансії заіснували — Ґалісія в Еспанії, місцевість Ґалліцієн в Каринтії (Австрія), Гач у словацьких Карпатах (що означає Галич), далі Галич і Галичина, Ґалац над Дунаєм, і врешті провінції Ґалатія Ґалілея в Малій Азії, куди висилав листи св. апостол Павло, основані теж ґаллійцями. То істо-бої (свояки бойків) брали також участь у тій експансії.

І всі інші десятки місць у грецькій, римській, арабській та пізнішій середньовічній літературі, є такі намацальні й точні, що аж досада бере, як могли ми і увесь світ, датися вбиратись „у шори" т.зв. „варяжської теорії" фінсько - карельських „брать-єй", яких літописець Нестор зачислив до „варягів" (чужинців), і Чудь, і Мордву (московських предків), і урманів (нормандців), яких він ніде не називає Русь-ю, бо Русь і Галичина для нього, та первісна, варязька, чужа, лежить у Ґаллії між англіянами і волхвами (Італією) і Хамовим плем'ям (Африкою). Всі вони жили над „Варязьким морем", під яким наш літописець виразно розуміє і Балтик, і Атлантик, і Середземне море.

Хоч М. Грушевський відкидає ту „варязьку теорію", спрепаровану Куніком, Погодіним та іншими, але він і не виключає певних можливостей, що Київську державу могли основувати таки нормани, не маючи при тому впливу на назву Русь. Зрештою, він виразно заявляє і повторяє ще в 1921 р., що ми не знаємо звідки походить назва Русь.

Проф. С. Шелухін зібрав у своїй книжці великий матеріял і в науковий спосіб доказав свою теорію про кельтійське походження назви Русь. І аж дивно, що від 1929 року така прекрасна праця залишилась без належного їй відгуку і тепер є рідкісною книжкою.

Проф. С. Шелухін поминув там, правда, історію і назву бойків, бо ж його ціллю була Русь.

Я доцільно починаю від бойків, бо по їхній історії видно виразно: вони не прийшли „є севера" від „варягів" (такого „народу" взагалі не було!) а „прийдоша од Дунаю" так, як пізніше русь. (Бойки всюди перші!).

І у всіх джерелах ці два племена зустрічаються разом, бо і скордисків деколи називають боями, а в Норікум, де вони осіли — після виходу з Богемії — ми зустрічаємо пізніше і русів, бо імператор Одоакер називає себе „Рекс Рутенорум".

Щодо мови, то є загальна думка, що всі ґаллійські племена послов'янщилися на нових місцях поселення, і не тривало те короткий час, бо від У - ІУ-го стол. до Хр. (Сіґундунум) до ІХ-Х стол. після Хр., — це півтори тисячі літ.

Нестор пише: „бысть языкъ Словенскѣ, от племени Афетова, нарицаемый Норѣчен (Норікум), иже суть Словенни. И по мнозѣх временех сіли суть по Дунаю рѣки . . ., а от Дуни Словени придоша, седоша на Динепру и нарекошася Поляне."

Є різний спосіб пояснення походження слова поляни; думаю, що я не дуже помилюся, коли додам нову гіпотезу: У творенні цього слова могло бути теж бої - лани, боїляни.

Коли порівнаємо аналогічні зміни, як наприклад, старі назви Польщі, то стрічаємо: Польонія, Болянія, Болемія, Больонія, Полімія, Полюмія, Полюнія, Поляне, — бож не виключено теж, що у назві київських полян могла бути подібна „зміна".

(Продовження буде)

Новий лікар у Детройті



Д-р Василь А. Лонгина

В неділю, 18-го травня ц.р. на інавгураційній церемонії Медичного Відділу Вейн Ст. університету, диплом доктора медицини отримав Василь Андрій Лончина, син активних громадян в Детройті д-ра Богдана й Орисі Лончини.

Д-р Василь Лончина народився 6-го жовтня ц.р. у стейті Огайо, звідки разом з батьками перенісся до Детройту, ітак з відзначенням закінчив Українську Вищу Школу Непорочного Зачаття, у 1967 році.

В роках 1967 - 1971 він студіював у Детройтському університеті, де одержав диплом бакалявра з біології. Відтак, в роках 1971 - 1975 студіював медицину у Вейн Ст. університеті. В червні зачав резидентуру в Дюк університеті, в Медичному Центрі в Північній Каролайні, щоб спеціялізуватися у хірургії. В шкільних роках весь час належав до Пласту, де був одним з найактивніших членів. Довгий час був виховником юнаків і кількакратно командантом таборів.

Будучи студентом зорганізував в Детройті Студентську Медичну Громаду при Українському Лікарському Товаристві ПА. На основі дотеперішнього активного життя можна надіятися, що як лікар д-р В. Лончина буде надалі активним громадянином нашої спільноти. Д-р В. Лончина заручений з панною Роксоляною Тим'як із Сиракюз.

Д-р Микола Климишин

Поліція в Еспанії розшукує за членами японської „Червоної армії"

Мадрид. — Члени японської „Червоної армії", які виконують складні терористичні акти, проникли нелегально з Франції до Еспанії для виконання „завдань", покладених на них міжнародною терористичною організацією. Таз звана „Червона армія", яка нараховує не більше як 500 членів в цілій Японії, відома зі своїх терористичних актів в Азії, на Близькому Сході, Німеччині, Італії і других країнах. Згідно з інформаціями еспанської газети „Арріба", ця група „Червоної армії" в числі дев'яти чоловіків і чотири жінки, напевно плянує схоплення чужинних заложників, людей, які перебувають з візитою в Еспанії, щоб потім вимінювати їх за арештованих членів комуністичної партії і членів так званого „Антифашистського революційного фронту". Ці дві групи, як відомо, виконали в останньому часі багато атентантів і терористичних актів. Еспанська поліція в Мадриді та інших містах і курортних місцевостях поставлена у стан поготівля, а цивільна Служба Безпеки інтенсивно розшукує 13-ох терористів.

ПОРА НА ДАЛЬШІ КРОКИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Ясно, що це не лише зміцнюватиме морально ті одиниці й ті гуртки, що хотять і готові це робити, але теж збільшуватиме ряди їх прихильників, співробітників і симпатиків.

Впарі з тим буде лагідніти те, що росло й накипало довгими роками: наші розходження й суперечності. А це дуже важливе, бож ідеться про завдання, яке можна виконати тільки межовою напругою всіх засобів, як теж мобілізацією якнайширших кіл обох національних спільнот.

В українському, як і в польському, організованому політичному житті є вже формації, метою яких є організування визвольної боротьби в міжнародних маштабах, тобто в першу чергу в площині притягнення представників і гуртів усіх поневолених большевиками народів для спільних зусиль. Цих формацій в ніякому разі не слід дублювати. Идеться не про творення організаційних новотворів, а про викликання масового руху в даному напрямку. На цьому, очевидно, скористають чимало існуючі вже формації.

Українсько - польське зближення й конкретна співпраця була б тільки початком, першим кроком. Бо поза нами існують численні інші поневолені народи, деякі з них, як і ми, мають чималі діяспори, й черговим заходом було б охопити й їхні суспільства тим загальним рухом за співпрацю й до співпраці. Це скріпило б кожне з них, більшуючи сили кожного національного суспільства силами всіх інших, що беруть участь у спільній праці й боротьбі. Кожному з нас нераз доводилося чути від представників інших поневолених народів, що брак злагоди на польсько - українському відтинку є великою перешкодою для зміцнення й умасовлення спільних фронтів з усіма іншими народами. Це правда, бо наші обидва народи своїм числом і своєю силою є першими і вони мусять зробити початок.

Саме тепер представники російської нової еміграції розпочали широкозаплановані заходи для спільного фронту проти большевизму. Українсько - польська співпраця, а пізніше широка співпраця всіх інших національностей в ніякому разі не була б звернена своїм вістрям проти цих кіл російської еміграції. Навпаки, вона причинилася б до кристалізації поглядів серед цих кіл, та видвигнення такої політичної концепції, яка була б приємлива, або б [illegible]изька, всім іншим поневоленим народам. На жаль, дотепер цього немає, бо нова російська еміграція є в полоні старих ідей і пересудів, вона ще не схопила тих нових ідей і течій, які є фундаментом перетворення й перебудови світу. Не усвідомивши собі, що завтра належить націям і національним державам, нова російська еміграція розгубилася так само, як і деякі кола російських дисидентів, що залишилися в краю. А це ослаблює їх, як чинник у протибольшевицькій боротьбі.

Накінець ще останнє: а чи взагалі можлива ближча і масова співпраця між національними українськими й польськими силами? Чи, бува, минуле не є таким тягарем, який нам і їм не під силу усунути? Відповідь на це дали вже більше як тридцять років тому представники українського й польського підпілля та революційних збройних сил обидвох народів. Вони не тільки вміли говорити, але й договорилися, чого доказом їхні списані умови. Вони навіть започаткували спільні акції. А нашим завданням тепер тільки продовжити їхнє діло.

Федеральний суддя наказує навантажувати зерно для СССР

Гюстон, Техас. — У вівторок, 19 серпня, федеральний суддя Джеймс Ноел наказав портовим вантажникам повернутися до праці і продовжувати навантажувати зерно на два кораблі, один з яких правдоподібно має доставити це зерно до Совєтського Союзу. Як відомо, день раніше 6 профспілок, які охоплюють робітників американської торговельної фльоти, рішили не навантажувати на кораблі зерна, закупленого СССР після 1 липня ц.р., аж поки Вашінґтон не виготовить пляну, який запевнить, що через цей продаж зерна не потерпить американський споживач, тобто не зростуть ціни на харчові продукти, і поки не буде забезпечено, що велика частина цього зерна буде перевезена американськими кораблями. Видаючи своє рішення, суддя Ноел заявив, що його наказ портовим вантажникам є тимчасовий та що він ще мусить „роздумати" чи видати судове розпорядження, яке мало б „постійний характер". Портові вантажники повідомили кореспондентів, що наразі не одержали жадних інструкцій від проводу Міжнародної Асоціяції Портових Вантажників чи мають виконати тимчасове розпорядження судді Ноеля.

Рішення профспілок, які є членами Американської Федерації Праці—Конґресу Індустріяльних Організацій, викликало гостру реакцію з боку деяких американських боку деякех речникі в американських фармерів і деяких членів Уряду. Речники фармерів заявили, що постанова портових робітників не навантажувати зерна для СССР спричинив великі втрати в прибутках американського сільськогосподарського сектора, що може мати дуже неґативний вплив на економіку цілої країни. Вони твердили, що цьогорічний урожай буде такий великий, що продаж різного зерна Совєтському Союзові не спричинить високих підвишок в цінах харчових продуктів тут в ЗСА. Секретар сільського господарства Ерл Батц натаврував рішення профспілок портових робітників, заявляючи, що ці профспілки більше зацікавлені тим, щоб забезпечити затруднення надмірній і неоправданій кількості робітників, ніж зростом цін в Америці. Президент Джеральд Форд, промовляючи на короткій пресовій конференції в Міннеаполісі, сказав, що вважає рішення профспілок „трагічним і невчасним" та повідомив, що відбуде наради з провідниками робітничого руху, із секретарем праці Джоном Данлепом і з речниками фармерів, щоб полагодити цю справу.

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

нує Секція фармацевтів і Секція Дружин Лікарів. Є Секції і при інших осередках, а така Секція вже 15 років існує при Метрополітальнім Відділі УЛТПА, що об'єднує лікарів стейту Ню Йорк і Ню Джерзі Ці Секції Дружин Лікарів займаються харитативними справами та дбають про товариське життя лікарів і їх родини.

При Іллінойськім Відділі УЛТПА від 1967 року існує Медична Громада, яка дбає про медичний доріст

Головний редактор міг похвалитися тим, що ювілейна книга українських лікарів появилася перед днем, в якім почалося відзначування 25-ліття існування УЛТПА.

Книжка кінчається дев'ятисторінковим відділом під загол. „Докторе, усміхнися". На 395 ст. надрукований лист проф. Омеляна Пріцака, директора Українського Наукового Інституту Гарвардського університету, з побажанням дальшого розвитку УЛТПА та з подякою за щедру духову й матеріяльну підтримку УНІГУ.

В збірнику майже 200 ілюстрацій, між ними багато групових і цілосторінкових, та понад 20 факсиміле різних документів.

Гадаємо, що треба було подати показник прізвищ, який був би свідком того, хто що робив і де був.

— • —

Бібліографія видань жіночої творчости поза межами України (1940-1973). Зібрала й упорядкувала Наталія Чапленко. Союз Українок Америки. Філядельфія, 1974, ст. 54, за редакцією і зі вступним словом Лідії Бурачинської. Фахова дорадниця — Світляна Луцька.

Українські жінки на еміграції ведуть перед в деяких ділянках праці перед чоловіками. Перед нами дбайливо й фахово опрацьована бібліографія видань жіночої творчости поза межами України в роках 1940-1973. Авторка подала в цій книжечці 872 позиції, з того 740 українських, решта — англійською, німецькою, французькою й португальською мовами.

Матеріял впорядкований згідно з бібліографічними вимогами. Він потрібний всім тим, що цікавляться жіночими виданнями, і свідчать про рухливість і працьовитість наших жінок у вільному світі.

Академія у 49-ті роковини смерти Симона Петлюри

Заходами Центрального Комітету Вшанування Пам'яти Симона Петлюри в ЗСА, в суботу 7-го червня ц.р. о год. 3:30 по пол., в залі Українського Інституту Америки — 2 Іст. 79 Стр. в Ню Йорку влаштовано Академію присвячену 49-ій річниці смерти сл.п. Симона Петлюри, Голови Директорії і Головного Отамана Військ і Фльоти Української Народної Республіки.

Програма Академії складалася з доповіді та мистецької частини, в якій брали участь відомі співаки: сопрано — Олена Зам'ята і бас — Володимир Тисовський, а також учні Школи Кобзарського Мистецтва.

О год. 4-ій по полудні, після Американського гимну, що його виконав на піяніно д-р Ігор Соневицький, програму Академії відкрив член Президії Головної Управи Центрального Комітету інж. Всеволод Саленко, закликаючи присутніх вшанувати пам'ять Симона Петлюри хвилинною мовчанкою.

Доповідь про значення Симона Петлюри в боротьбі за нашу державність виголосив д-р Євген Федоренко — професор Ратґерського університету. Доповідач підкреслив головніші етапи визвольної боротьби під керівництвом Симона Петлюри, цитуючи уступи із Заповіту Головного Отамана, які актуальні і насьогодні та повинні бути дороговказом для прийдешніх поколінь.

Програмою Академії керував інж. В. Саленко. Виступи співаків, Олени Зам'ятої і Володимира Тисовського, присутні приймали з великим захопленням. Учні Школи Кобзарського Мистецтва, не дивлячись на їхній вік, знаменито виконали на бандурах намічену ними програму, що складалась з українських пісень.

На жаль, обставини не сприяли фреквенції присутніх на Академії, особливо, коли в той же день на терені Ню Йорку відбулося, кілька зібрань, засідань, доповіді та ін., не дивлячись на оголошення в „Свободі" в чч.: 102 і 106, в яких Ц. Комітет закликав до участи в Академії все українське громадянство Ню Йорку і околиці, а зокрема, комбатантські і молодечі Організації. Мусимо признати, що монтування програми Академії зустрілося з непередбаченими перешкодами, бо щоб зібрати учасників програми Академії на один вечір, Комітет був примушений пересунути дату аж на суботу 7-го червня, на яку то дату було призначено різні зібрання, доповіді та ін., на жаль, без попереднього оголошення в пресі, за виключенням -естивалю, що відбувався в стейті Ню Джерзі.

Дмитро Бакум

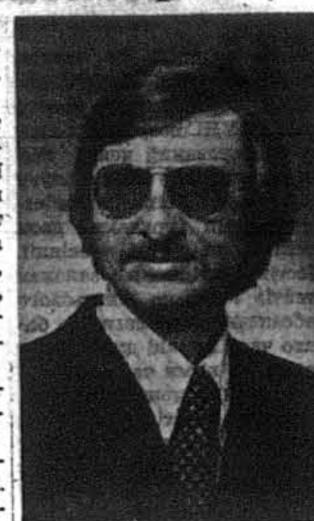
Рада Безпеки ОН рекомендує прийняти три колишні португальські колонії

Ню Йорк, Об'єднані Нації. — Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй одноголосно винесла рішення рекомендувати Генеральній Асамблеї ОН прийняти в свої члени три колишні колонії Португалії, а тепер самостійні держави — Мозамбік, Сан Томе е Прінсіпі і Кейп Верде. Проти цього рішення висловилися деякі західні держави з огляду на міжнародній статус трьох названих.

Кейп Верде, наприклад, формально незалежна держава від червня ц.р., залишилася покищо у злуці з Ґвінеєю-Біссау (також колишня колонія Португалії), яка стала членом ОН в 1974 році. Ґвінея-Біссау полагоджує усі справи закордонної політики для Кейп Верде, що складається з численних островів, положених 370 миль від Західньої Африки.

Репрезентант З'єднаних Стейтів Америки В. Таплі Беннетт заявив після голосування у Раді Безпеки, що ЗСА досі приділили для Кейп Верде харчів на суму п'ять мільйонів долярів, але він у своїй заяві не сказав, що ЗСА мають будь-яке застереження відносно визнання Кейп Верде суверенною державою. Застереження деяких західніх держав у цій справі були відомі Раді Безпеки ще перед голосуванням, але вони не мали впливу на рішення. Загально припускають, що три названі держави без спротиву будуть прийняті в членство ОН на початку сесії Генеральної Асамблеї, яка пічнеться 16-го вересня.

Д-р Юрій Тритяк почав практику оптометрії



Д-р Юрій Тритяк

Савт Орендж, Н. Дж. (Н.Н.) Д-р Юрій Тритяк почав тут свою практику перевірки та лікування очей.

Наш новий професіоналіст закінчив студії при Пеннсилвенськім Коледжу Оптометрії у Філядельфії 18-го травня ц.р. Молодий професіоналіст син професора Володимира й Ольги Тритяк з Трентону, Н. Дж., одержав попередньо, в 1965 році, диплом інженера електроніки в Нюаркському коледжі Інженерії.

Д-р Юрій Тритяк одружений з Оксаною Ісаюк з Монтреалю. Молода пара бере активну участь в українському громадському житті. Д-р Тритяк є активним членом пластового куреня ім. Богдана Хмельницького і членом Т-ва Українських Інженерів Америки. Між іншим, д-р Тритяк виконував функцію заступника коменданта на минулім Святі Юданта на минулім Святі Юд-ра Тритяка є членами 116-го Відділу УНС, а його дружина Оксана є головою новоствореного молодечого Відділу Союзу Українок Америки.

НАРАДИ ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УНС

(Закінчення зі стор. 1-ої)

апробати, щоб їх можна ввести в життя. Подібно виглядає справа друку нового статуту УНСоюзу, текст якого приготований чекає все ще на апробату змін статуту на останній Конвенції забезпеченевими урядами двох стейтів та однієї провінції. Постійні зміни в законах стейтів відносно життьового забезпечення вимагають багато часу і праці для слідкування за ними та для старань до них пристосуватися. Для двох стейтів прийшлося ввести нові друки аплікацій власне внаслідок цих змін у законах стейтів з наміром „захисту консумерів".

Протокол 28-ої Конвенції, який був раніше вже опублікований повністю у „Свободі" у звітовому часі був видрукований і розіоланий всім секретарям та делегатам. Протоколи всіх засідань Головного Екзекутивного Комітету були виготовлені на час і проголошені в „Свободі", а бракуючі переклади на англійську мову протоколів з років 1971, 1972 і 1973 доповнено остаточно в часі перевірки діловодства УНСоюзу стейтовими контролерами перед річним засіданням Головного Уряду. Залишився до закінчення протокол з річного засідання Головного Уряду, працю над яким приходилось часто відкладати для полагоджування пильних біжучих справ і листування зі секретарями та членами. Резолюції і рекомендації цього річного засідання були списані і проголошені у „Свободі" в першому дні після річного засідання, протокол з двох перших днів нарад звітодавець вже виготовив, а над рештою протоколу саме тепер працює.

Вкінці свого звіту головний секретар поінформував про організаційні збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Детройті та першу Святу Літургію о. Івана Вацука, головного контролера УНСоюзу, в яких звітодавець, раом з головним предсідником Иосипом Лисогором та місцевими урядовцями, брав участь і виготовив про ці події вістки для „Свободи".

ЗВІТ СТЕПАНА ГАВРИЩА

Головний організатор Степан Гавриш, звітуючи за керований ним Організаційний відділ УНСоюзу, подав насамперед вислід організаційних зусиль в перших шести місяцях цього року. І так, нових членів зорганізовано: в січні 221 члена (на суму забезпечення $553,500), в лютому — 234 члени (сума забезпечення $515,500), в березні — 251 ($611,000), в квітні — 206 ($483,000), в травні — 258 ($623,000 і в червні — 206 $512,500). Разом за перших шість місяців цього року УНСоюз придбав 223 нові члени в клясі АДД на загальну суму забезпечення 1,115,000 дол.

В липні придбано 234 нові члени забезпечених на суму $527,500. Отже до кінця липня цього року УНСоюз придбав 1,610 нових членів, забезпечених на $3,826,000.

Праця Округ: За перше півріччя одинока Округа твердого вугілля в Шамокіні виконала свою організаційну квоту на 100 відсотків і більше. Мала придбати 65 нових членів, а придбала 77. 6 Округ виконали піврічну квоту на 75 і більше відсотків (Піттебург 87%, Перт Амбой 83%, Пассейк 80%, Джерзі Сіті 80% і Міннеаполіс 77%), 14 Округ виконали квоту від 50 до 74%, а 9 Округ виконали менше чим 50%, Округа Ст. Луіс не придбала ні одного нового члена за 7 місяців часу.

Відділи УНС: На 30 червня було 164 Відділів, які не придбали ні одного члена, помимо того, що одержали 2 рази писемну пригадку.

Взагальному з наміченого пляну придбання нових членів в біжучому році за перше півріччя квота була виконана на 58 відсотків (Квота була 2,250 членів і 6,000,000 дол.). У виконуванні квоти найбільше не дописали великі Округи, як Чікаго (35%), Ню Йорк (51%), Філядельфія (53%) і Торонто (58%).

Коли б згадані Округи були більш продуктивними не було б клопоту з виконанням квоти.

Канада: Квота Канади за перше півріччя виносила 326 нових членів, а придбано 185, отже квоту виконано тільки на 60%. Коли мова про поодинокі Округи в Канаді, то Торонто мало придбати 160 членів, а придбало тільки 93 (58%), Монтреал мав придбати 60, а придбав 34 (56%), Ніяґара мала придбати 53, а придбала 35 (66%), Вінніпеґ мав придбати 53, а придбав 23 (43%).

По липень Канада придбала 205 членів, квота виносила 650, отже до кінця року треба ще придбати 445 нових членів.

Заходи Організаційного Відділу

Акція „10 грошевих нагород". В січні було 135 осіб, що змагалися за виграшку 1,000 дол. відтак кожного місяця це число впадало і на 30 червня було 30. Акція „Клюбів" 10 членів — 25 членів принесла тільки 50 членів. Акція делегатів в травні в першу річницю 28-ої Конвенції: 95 делеґатів придбали 231 членів. Тепер іде акція студентів.

Вислано сотні лист різної тематики. Почавши від 15-го червня переглядається розмети поодиноких Відділів і провіряється, які члени з життьовим забезпеченням в віці понижче 55 років не мають акцидентового забезпечення. Устійнивши таких осіб, приготовляється список і його негайно висилаємо до секретаря Відділу з спеціяльним листом, в якому заохочуємо відвідати „вже готового проспекта". По 15-го серпня списки приготовано для 133 Відділів із заподанням 5,254 прізвищ.

Також дальше продовжуємо акцію висилання листів на різні адреси здобутих „проспектів". Великих успіхів не було, але на підставі одержаних листів видно, що про наш Союз знають в усіх закутинах Америки і Канади.

Головний організатор в дальшому звітував про обласних організаторів, про справи деяких відділових секретарів і урядовців та, вкінці, з'ясував плян приготованої вже нової осінньої членської кампанії, яка включатиме збори Окружних Комітетів з участю головних урядовців та ширші зустрічі з громадянством.

ЗВІТ П. МАРІЇ ДУШНИК

Відкриття пам'ятника Лесі Українці на Союзівці буде в наступному році

Заступниця головного предсідника п-і Марія Душник, звітуючи першою із незатруднених в Головній канцелярії головних урядовців, насамперед поінформувала, що початково пляноване на осінь цього року відкриття пам'ятника Лесі Українці на Союзівці перенесено на червень наступного 1976-го року, в якому Америка відзначатиме 200-річчя своєї незалежности, а українці в Америці 100-річчя свого поселення. Заступниця головного предсідника в дальшому звітувала про свою активну участь в організаційній кампанії, репрезентацію в багатьох союзових і громадських імпрезах та акціях, про свою участь та активність в делеґації вільних українок на Світовому Конгресі Міжнародного Року Жінки в Мехіко та закінчила свій звіт пригадкою для всіх відділових секретарок і організаторок про різні спеціяльні нагороди та відзначення для найбільш успішних в організуванні нових членів в цьому Міжнародному Році Жінки.

ЗВІТ СЕНАТОРА ПАВЛА ЮЗИКА

Головний директор УНС на Канаду сенатор Павло Юзик насамперед з признанням висловився за включення у касовий і організаційний звіт акремих даних про розвиток і стан цих ділянок УНСоюзу у Канаді, інформуючи, що ці справи будуть предметом дбайливого розгляду очолюваного ним Канадського Представництва УНСоюзу на найближчих нарадах цього Представництва, які відбудуться вже з кінцем цього, або початком наступного місяця. Головний директор УНС на Канаду в дальшому зупинився на найбільшому за всі часи ювілейному 10-му з черги Українському Національному Фестивалі Канади в Давфині з кінцем минулого і початком того місяця, на якому він разом з головним контролером мґром Іваном Гевриком репрезентував УНСоюз та найбільш почесну ролю господаря і господині на якому мали вже вдруге головний предсідник УНСоюзу Иосип Лисогір з дружиною пані Марією.

ЗВІТ Д-РА ІВАНА ФЛИСА

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис почав свій звіт оглядом своєї участи в організаційних зусиллях УНСоюзу, включно з власною організаційною активністю, придбаннямз десятка нових членів. Згадавши про його працю на пості обраного голови нюйоркського Комітету 200-річчя ЗСА і 100-річчя українського поселення в Америці, заступник головного предсідника зокрема зупинився на інформації про його участь, рязом з іншими екзекутивними урядовцями та головним контролером мґром Іваном Винником і головним радним проф. Тарасом Шмагалою, в обраному Головним Урядом Будівельному Комітеті та в працях і заходах того Комітету, зокрема в справах гіпотечного фінансування коштів нової Української Будівлі УНСоюзу та перевірки винайму приміщень у тій будівлі.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА: ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД СТАНУ І РОЗВИТКУ

Завершуючи звітування головних екзекутивних урядовців, головний предсідник Иосип Лисогір дав загальний огляд і стану УНСоюзу в поодиноких ділянках його активностей. Звітодавець вважає, що організаційний розвиток не є задовільний, на що можуть бути різні причини, включно із загальним господарським станом, але відповідний підхід та більший натиск з централі можуть цей розвиток значно поліпшити. Щодо фінансів — прибутки за першу половину цього року були більші але також збільшилися видатки. Продовжується задовільний стан і розвиток Союзівки, прибутки якої цього року мабуть дійдуть до рекордової висоти, хоча також збільшуються і видатки. Дитячі табори, курси українознавства, щотижневі культурні імпрези, зацікавлення молоді — все це робить оселю УНСоюзу важливою частиною служби УНСоюзу своїм членам та громзаді. „Свобода" і з нею УНСоюз віднесли велику втрату з ненадійною смертю редактора св.п. д-ра Михайла Сосновського.

Завершується підготова до перенесення Видавництва

Видавництво „Свобода", як і інші ділянки активностей УНСоюзу, має деякі збільшені прибутки, але збільшуються також видатки. Підготова до перенесення „Свободи" до нових приміщень в Українській Будівлі остаточно завершується відповідним достосуванням приміщень та інсталяцією нових машин і є всі вигляди на те, що за кілька тижнів „Свобода" та інші публікації УНСоюзу вже друкуватимуться на нових і модерних офсетних машинах. Перенесення відбуватиметься поступово, щоб не робити перерви в публікації періодичних видань.

$748,216.40 чиншового прибутку в будівлі УНС

Головний предсідник в своєму звіті віддав окрему увагу справам фінансування коштів будови та винайму приміщень в новій Будівлі УНСоюзу. Коли мова про фінансування, звітодавець — як і раніше заступник головного предсідника д-р Іван О. Флис — згадав зокрема заходи в справі взаємокорисної гіпотечної позички від наших кредитівок „Самопоміч". УНСоюз дальше приймає від своїх членів корисні для них позички, загальна сума яких з кінцем липня виносила $940,500, отже добігає вже до одного мільйона. У звітовому часі заіснував також новий багатонадійний розвиток щодо винайму приміщень в цій Будівлі. Після підписання контракту винайму з місцевою Шкільною Радою, в Будівлі УНСоюзу вже є зайнятих десять поверхів, річний чинш винайму яких виносить $748,216.40. Податкова ситуація в Ню Йорку вплинула на те, що все більше фінансових фірм і установ з Волл Стріту виявляють бажання скористати з приміщень в дуже вигідно положеної до фінансової дільниці Ню Йорку Української Будівлі УНСоюзу. Пертрактації з рядом таких фірм продовжуються і в поодиноких випадках конкретизуються.

Головний предсідник И. Лисогір поінформував ш и про пороблені і продовжувані заходи відносно участі УНСоюзу у відзначуванні 200-річчя ЗСА і 100-річчя українського поселення — зокрема про дві великі імпрези-фестивалі в Пенсильвенії, колисції УНСоюзу і Американської України 22-го лютого і в серпні 1976, закінчив свій звіт короткою згадкою, що буваючи в терені, часом можна почути запити чи завваги щодо господарського та фінансового стану УНСоюзу, як і в деяких інших справах, що не мають жадної підстави та є наслідком непоінформованости, або й злонамірених поголосок. Усім, хто має будь-які сумніви щодо непохитно здорового стану та доброго розвитку фінансів УНСоюзу, головний предсідник рекомендує постійно з увагою знайомитись із друкованими в „Свободі" і англомовному „Українському Тижневику" щомісячними урядовими звітами, які є найвірнішим і єдиноправильним дзеркалом кожночасного стану і розвитку УНСоюзу.

ЗВІТ РЕД. А. ДРАГАНА

Звітування закінчив ред. Антін Драган, поінформувавши екзекутивних урядовців про ряд продовжуваних давніх та деяких нових проблем, які існують та мають своє віддзеркалення як щодо змагань українського народу, так і серед українських поселень. Звітодавець в дальшому поінформував про поступове здійснювання схвалених і апробованих видавничих плянів, також книжкових. З'ясуванням ситуації в редакції після смерти д-ра М. Сосновського та загального стану видавництва ред. А. Драган закінчив свій звіт.

ДЕБАТИ І УХВАЛИ

Після кожного звіту були запити, додаткові вияснення та дебати і ухвали, а деякі справи, які вимагали додаткової перевірки чи з'ясування, залишено для кінцевого рішення затрудненим в Головній Канцелярії головним екзекутивним урядовцям.

Вичерпавши порядок нарад, гол. предсідник Иосип Лисогір закрив ці чергові наради Головного Екзекутивного Комітету УНС.

Д-Р ЯРОСЛАВ ГОРДИНСЬКИЙ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ло узгіднити різні справи медичного порядку. Тому я працював з усіма 8 совєтськими астронавтами, включно з ген. Алексеєм Леоновим і Валерієм Кубасовим, які були вибрані для полету. Праця з ними йшла передусім у напрямі зазнайомлення їх з медичними можливостями „Аполло". Під час робочих сходин не було ні часу, ні місця заводити дискусії на будь - які теми, що не торкалися самого полету і ми щонайбільше перекидалися жартами. Тому, що совєтські астронавти щойно вивчали англійську мову і не все сказане нею розуміли, я не раз користувався мовою українською, яку одначе вони, всі росіяни, також не завжди розуміли.

— Яка ситуація з дальшими полетами? Доводилося читати, що тепер настане довша перерва і безпосередньо ніяких нових летів не буде.

— Простірні лети з залогою будуть тепер у ЗСА значно сповільнені. Тепер у будові є літак - ракета, який, випущений в орбіту, може висунути крила і приземлитися на летовищі. Крім того, його можна буде вжити для наступних полетів. Проби з цим літаком почнуться 1977 і триватимуть кілька років. Такі літаки-ракети будуть дуже допоміжні при наукових дослідженнях. Проте, вони не довготривалі і дозволятимуть лети всього до 30 днів. Тому розробляються пляни летючих плятформ, які будуть триматися в орбіті від 6 місяців до 2 років. Ці плятформи запевнять можливість систематичного дослідження нашої сонячної системи.

— Ви маєте тепер 32 роки, чи не думаєте взяти участи в якомусь з майбутніх полетів і робити свої наукові досліди на місці, в стратосфері?

— Очевидно, я бажав би використати таку нагоду. Маю в пляні увійти в групу дослідників - спеціялістів літака - ракети. Залежно від полету, літак - ракета може вмістити до 4 таких спеціялістів, як і звичайне летунство після своїх початкових років, просторі лети вже перейшли свій дитячий вік і зібраний досвід буде примінений до все доцільнішого і безпечнішого перебування людини в міжплянетному просторі. Для цього, власне, й важливе вивчення реакції людського організму на змінені умови в позаземних просторах. Шукаємо способів, які дозволять людині почуватися в тих просторах якомога природно і вільно.

■ РОЗШУКИ ■

РОЗШУКИ

Українська Медично-Харитативна Служба, колишній Український Червоний Хрест пошукує:

Кулика Івана, нар. 2. 4. 1915 р. в с. Монастирець, виїхав правдоподібно до Канади.
Водак Михайло, нар. 1906 р. в с. Войтькови, пов. Добромиль, правдоподібно перебуває у Франції.
Довженка Федора і Костя, нар. в с. Олександрівка, Любенщина.
Кулика, сина бл. п. Кулик Вероніки із с. Переволока.
Бабічука Івана, сина Стефана, останньо перебував у Венесуелі.
Бобрицького Миколу.
Гаца Иосифа з Вікторівки, Глинянського р-ну біля Львова.
Братусь Степана Петровича, нар. 1922 р. в с. Вушковичі біля Перемишля, Ряшівської обл.
Халявку Карольна, нар. 1923 р. в с. Ясениця Сільна, в 1946 р. перебував в таборі Гайденав.
Романюка Антона, нар. 1924 р. пов. Новий Санч.
Комарницького Осипа, нар. 1911 р. в с. Урич, пов. Сколе.
Кундрика Степана, нар. 1924 р. в с. Урич, пов. Сколе, остання відомість була від нього в 1943 р.
Хому Миколу з Тавурова.
Гниу М. з Підгаєччини, який правдоподібно перебуває в Австралії.

Хто знав би вище пошукуваних осіб, просимо подати на адресу:
Ukrainischer Medizinischer u. Caritativer Dienst e. V.
Muenchen 2
Dachauerstr. 9/II. Germany

ПРО ОБ'ЄДНАННЯ, КОМПРОМІСИ...

(Продовження зі стор. 2-ої)

ну наших політичних в'язнів" дві організації, коли одна з них поставила собі за завдання обороняти українських політв'язнів, а друга всіх політв'язнів СССР без огляду на їхню національність?

Ідеальне і реальне

Безперечно, українцям потрібно єдности. Це той ідеальний стан, до якого прямує кожний нарід. Деякі народи наближаються до цього ідеалу в часі кризової ситуації, якою є, звичайно, війна, інші створюють ілюзію єдности терором, як то роблять тоталітарні режими. Правдива ж єдність, як кожний ідеал, є на те, щоб до неї прямувати, і від того, що її ще не осягнено, немає потреби попадати в депресію.

І зовсім вірно, що на шляху до єдности поодинокі політичні організації повинні робити компроміси. Але для компромісів є межа, бо єдність таки не є ціль сама по собі, а інструмент для осягнення вищої цілі (у даному випадку самостійности). Коли ж, напр., „загальна репрезентація", створена у результаті компромісів, не може виконувати своєї функції якраз через оті компроміси, якщо компроміси роблять її непрацездатною, чи є сенс таку репрезентацію творити? Яка з неї користь?

Як відомо, держави з демократичним устроєм творять дві групи: одна — з великим числом партій і коаліційними урядами, створеними на базі компромісів, і друга — з двопартійною системою, де також є малі партії, але вічно в опозиції. Виглядає однак, що ні одна ні друга група не творять відразу „здорової демократії", бо от недавно Джеймс Рестон писав у „Ню Йорк Таймс-і" про „кризу демократії". Якщо, отже, високорозвинені політично народи, і з більшою чи меншою кількістю століть державного життя за собою, переживають кризу своїх демократій, то чому ж від українського народу вимагати чогось більшого?

„Здорова демократія" Богдана Цимбалістого, якщо б він до вичислених прикмет додав ще й обов'язки меншости супроти більшости (про які, зрештою, згадує, — тільки на іншому місці і з іншої нагоди), виглядала б на ідеальну демократію, до якої жодна, наскільки нам відомо, еміграція інших народів навіть не наблизилася. Та, як і до ідеалу єдности, українці повинні змагати з усіх сил і до ідеалу демократії, але непотрібно при тому казати, що „у нас, на жаль"... непотрібно сугерувати, що у других ліпше, непотрібно себе понижувати безпідставно.

Неоправдані надії

Тяжко також погодитися із завваґою автора, що до об'єднання і консолідації прийде, коли „теперішнє покоління провідників відійде", а „до голосу та проводу прийдуть ті, що вже виховані... у здорових умовах на зразках американської демократії..." Хіба ж „американська демократія" функціонує на базі „об'єднання і консолідації"? Чи ж не бачиться на всіх щаблях від найнижчого до найвищого, конкуренцію, ревалізацію, боротьбу різними, часом і не дуже етичними засобами? Чи автор забув демократичні конвенції: в Чікаґо 1968 року і в Маямі Біч 1972 р.? Чи ж не можуть вони служити клясичним зразком групової ненависти, розбиття і екскслюзивности? А „американський діловий та раціональний підхід", чи не утотожнюється нині у зовнішній політиці з капітулянтством самими таки американцями тільки дещо іншої орієнтації, як ті, що при владі.

Цей схематичний, що так скажемо, підхід протиставлення старої і молодої генерацій, був наявний і у згадуваній автором дискусії, яка велася рік тому на сторінках „Свободи" про можливості об'єднання націоналістичних організацій. Там, як і тут, деякі дискутанти розв'язку бачили у відході старої генерації, а всі інші проблеми немов би не існували. Єдина розв'язка — вік.

Що серед існуючих націоналістичних організацій з бігом часу розвинулися глибокі розходження в різних питаннях, що ті розходження існують і серед молодих, що молоді перебирають ті розходження не від старих, але вони в них впливають органічно, як наприклад, в амереканському суспільстві органічно виникають праві й ліві студентські організації, — на це вони замикали очі.

Те ж саме і з загальним політичним об'єднанням і консолідацією. Не добре творити неоправдані надії, бо вони тільки підготовляють ґрунт під нові розчарування.

Для Москви „непорушність кордонів" — найважливіший принцип Европейської Декларації

Москва, — „Правда", офіційний орган КПСС, у виданні з 20 серпня заявила, що всі 10 принципів Декларації Европейської Конференції для Справ Безпеки і Співробітництва мають однакову важливість, але додала, що одна справа є важливішою від усіх інших, а саме, постанова, яка стосується „непорушности існуючих кордонів." У своєму коментарі „Правда" вичислила всі справи, охоплені Европейською Декларацією, включаючи навіть постанови, які закликають до співпраці в гуманітарній ділянці. Орган КПСС заявив, що ніхто не може заперечити єдности всіх принципів Европейської Декларації, коли розглядати її як цілість.

Літній курс української мови в Манітобському університеті

Вінніпег (Маруся Костишин). — В місяцях липні й серпні ц.р. відбувався в Департаменті славістики Манітобського університету літній курс української мови, на якому було вписаних тринадцять студентів. В програмі курсу були: огляд граматики української мови, правопис, діялектологія, читання текстів із української літератури й писання есеїв.

В часі курсу відбулися дві доповіді професорів - гостей: д-ра М. Павлюка з Торонта й д-ра М. Клименка з Гонолюлю. Курс провадив проф. Яр. Рудницький при допомозі Мирона Орищука, який вів практичні вправи в мовній лябораторії. В половині вересня почнуться курси української мови, літератури, цивілізації й фольклору та історії України й інших предметів українознавства в Колеґії св. Андрея на кампусі Манітобського університету.

ТАРЗАН, Ч. 7350. Петро пояснює

...Ну!
...Ми періодично мусимо переводити перегляд цього просторого заповідника...

Шукаємо за хворими і покаліченими тваринами, як цей слон, які стають небезпечними, або заражують других звірів!

Перепрошую, Петре, що збив тебе з ніг... Я трачу над собою контролю, коли бачу рушницю, прицілену в тварину!..

Ніколи не міняй своїх почувань!... Порох я струсу із себе дуже легко, приятелю!